

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsråden

Næringskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
MH/fg

Vår ref
15/52-

Dato
05.06.2015

Svar på spørsmål til Prop. 127 S (2014-2015) fra representanten Geir Pollestad

I brev datert 03.06.2015, stilte representanten Pollestad følgende spørsmål:

- 1. Hvor mye må overføringen over kap. 1150 økes for å sikre bønder kronemessig lik inntektsutvikling som sammenlignbare grupper?*

Dersom en legger SSBs anslag fra mars på 3,1% til grunn, vil lønsmottagerne få en inntektsvekst på 16.000 kroner fra 2015 til 2016. Det vil kreve en ramme for oppgjøret på 590 mill. kroner for at jordbruket skal få en gjennomsnittlig inntektsvekst per årsverk, inkl. økt verdi av jordbruksfradraget, på 16.000 kroner. Da må bevilgningen over kap. 1150 økes med 215 mill. kroner fra 2015 til 2016, eller 170 mill. kroner mer enn i proposisjonen (verdien av jordbruksfradraget vil øke med 30 mill. kroner, mot 10 mill. kroner i proposisjonen).

- 2. Hva er forventet investeringsbehov for å imøtekomme kravet om løsdrift for kyr i 2024?*

Tall fra Kukontrollen viser at om lag 50 prosent av landets knapt 230.000 melkekyr befinner seg i løsdriftsfjøs. Investeringsbehovet framover avhenger av mange forhold. Faktorer som avgjør investeringsbehovet er bl.a. utviklingen i produksjonsvolumet, ytelsen per ku som avgjør hvilket kutall det er behov for, til hvilket driftsomfang per bruk det blir investert, hvor mange som velger ombygging/utvidelse av eksisterende bygninger osv. Videre har de som bygde nytt i perioden 1994 til 2004 tiden fram til 2034 med omlegging til løsdrift. Avhengig av disse forholdene kan det anslås investeringsbehov i intervallet fra 10 til 20 mrd. kroner. Mange av disse investeringene ville uansett blitt gjennomført, som følge av behov for å fornye driftsbygningen. Det ytes tilskudd over jordbruksavtalen til de fleste nybygg, oftest med inntil 30 prosent av kostnadsoverslaget. Rammen for investeringstilskudd økes med 20 mill. kroner i 2016.

- 3. Hva var de totale investeringene i jordbruket i 2012, 2013 og 2014?*

Iflg. Budsjettnemndas utredning nr. 1 *Jordbrukets totalregnskap (Totalkalkylen)*, side 16, var totale investeringer, ekskl. nye leasingkontrakter, målt i løpende priser, hhv. 6.900, 7.452 og 7.087 mill. kroner de tre årene. Inkl. nye leasingkontrakter, og målt i faste 2013-kroner, var tallene 8.173, 8.645 og 8.101 mill. 2013-kroner.

4. *Hva er anslått investeringsnivå for jordbruket i 2015?*

I samme utredning har Budsjettnemnda anslått totalt investeringsnivå i 2015 til 7.524 mill. kroner i løpende priser, ekskl. nye leasingkontrakter. Inkl. nye leasingkontrakter og målt i 2013-priser, er totalt investeringsnivå anslått til 8.385 mill. 2013-kroner.

5. *Hva er forventet prisvekst for matvarer for en gjennomsnittsfamilie når man tar hensyn til de varer som ikke er omfattet av målprisen?*

I proposisjonen var det bare beregnet den isolerte effekten på forbrukerprisene for varer med målpris, for å gi et anslag på den direkte effekten av oppgjøret. For varer som ikke har målpris, har partene teknisk lagt til grunn en prognose for prisvekst på 2,2 prosent. En del av dette er ikke matvarer (blomster, pelsdyr, ull, kjøre- og arbeidsinntekter m.m.) Når vi tar med anslått prisøkning på norskproduserte matråvarer uten målpris, anslås den isolerte effekten i matprisindeksen til 0,4 prosentpoeng, eller om lag 225 kroner per år for en gjennomsnittshusholdning.

6. *Hvordan forventes det at den fremforhandlede avtalen vil påvirke mengden produsert norsk mat i 2016?*

Avtalepartene har teknisk lagt til grunn en prognose for produksjonsøkning i normalisert regnskap på 0,5 prosent. Produksjonen i jordbruket varierer en del fra år til år, bl.a. som følge av produksjons- og markedsforholdene, jf. for eksempel at det er prognosert en betydelig produksjonsreduksjon for kylling i 2015, ikke som følge av manglende produksjonskapasitet eller –vilje, men pga. svikt i markedet. Det forventes at avtalen vil virke positivt på produksjonen i 2016. Det er lagt opp til en sterkere inntektsvekst enn for andre grupper, og denne veksten følger etter to år med sterk inntektsvekst. Avtalen viderefører også innretningen på virkemidlene fra fjorårets oppgjør, som økte bøndenes handlingsrom og gir økt stimulans for bøndene til å øke sin produksjon.

7. *Vil den fremforhandlede avtalen bidra til at en større andel av matproduksjonen skjer med grunnlag i norske ressurser?*

Dersom "norske ressurser" i denne sammenheng betyr norske fôrråvarer og norske arealer, så er denne avtalens bidrag positivt, fordi kornproduksjonen er prioritert. Det bidrar til større produksjonsstimulans og at en større andel av karbohydratene i kraftfôr kan komme fra norsk korn enn uten en slik prioritering. Avtalen viderefører også en god utvikling for det grasbaserte husdyrholdet, som bruker norske grasarealer. Ikke minst er det en positiv utvikling i saueholdet, som utnytter landets utmarksressurser. Samtidig er det mange andre drivere for tilpasningene bøndene gjør. Bl.a. bidrar for eksempel byggekostnadene sterkt til at

det er lønnsomt å få størst mulig melkeproduksjon ut av en gitt bygning, ved å øke ytelsen hos kyrne.

8. *Hva legger departementet til grunn som gjeldende inntektsmål for jordbruket?*

Departementet, og avtalepartene, legger til grunn flertallsmerknaden fra Næringskomitéens behandling av fjorårets oppgjør, som sier: *"Komitéens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, er enig i at regjeringens forslag til Stortinget sikrer jordbruket en gjennomsnittlig inntektsvekst på linje med andre grupper fra 2014 til 2015, og er i tråd med gjeldende inntektsmålsetting."*

I fjorårets proposisjon var det lagt til rette for prosentvis lik inntektsutvikling som for andre grupper. Det var selvsagt nødvendig for avtalepartene å forholde seg til denne konkrete og operasjonelle formuleringen av Stortingets inntektsmål.

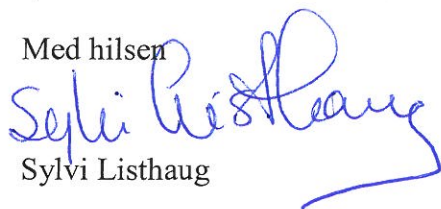
9. *Hva er status for de 26 forenklingstiltakene som ble foreslått i fjorårets jordbruksoppgjør?*

Alle de 26 forenklingstiltakene er gjennomført. Et tav punktene var å sette i gang arbeid med ny IKT-plattform for produksjonstilskudd (eStil). Arbeidet er satt i gang, men dette er et stort prosjekt som det tar tid å fullføre.

10. *Hvor mye vil en bonde som slakter 100 lam i 2016 motta i tilskudd for slaktet?*

I overgangsåret 2016 vil både den gamle og den nye ordningen være i drift, hver med halv sats. Forutsatt at de 100 lammene tilfredsstiller kvalitetskravene for å motta tilskudd, vil bonden få 50.000 kroner, hvis han/hun også leverte 100 lam året før. Dersom en bonde starter opp med sau i 2016, vil vedkommende få 25.000 kroner i 2016, og 50.000 kroner fra 2017. I den gamle ordningen ville en som starter opp med sau i 2016 ikke få tilskudd for lammene i 2016 i det hele tatt. Dette er altså en forbedring av ordningen for de som vil inn i næringen og for de som vil satse videre.

Med hilsen

Sylvi Listhaug